

سال ۱۴۰۲ نخستین سالی بود که در آن محدودیت‌های ناشی از شیوع گسترده کرونا در ایران و سایر کشورهای جهان به طور کامل لغو شد و جریان فعالیت‌های اقتصادی داخلی و خارجی به حالت عادی بازگشت. در این سال، اشتغال قابل توجهی در بخش‌های صنعت و خدمات ایجاد گردید و جمعیت شاغل کشور با رسیدن به رقم ۲۴/۵ میلیون نفر و گذر از رقم مشابه در سال ۱۳۹۸ (قبل از شیوع گسترده کرونا) به میزان ۲۴/۳ میلیون نفر، رکورد جدیدی در تاریخ آمارهای اشتغال کشور ثبت نمود. مقایسه شاخص‌های عمده بازار کار در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۱ نشان دهنده افزایش نرخ مشارکت اقتصادی، افزایش جمعیت شاغل، کاهش نرخ بیکاری و کاهش جمعیت بیکار بوده و نشانه‌ای از رونق نسبی بازار کار در سال مورد بررسی می‌باشد.

۹-۱- جمعیت و نیروی انسانی

براساس برآورد مرکز آمار ایران، در سال ۱۴۰۲، نرخ رشد جمعیت کشور با افت ۰/۱ واحد درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۰/۷ درصد رسید و جمعیت کل کشور در این سال رقم ۸۵/۳ میلیون نفر را ثبت نمود. در سال مورد بررسی، جمعیت شهری با ۱/۲ درصد افزایش به ۶۵/۴ میلیون نفر و جمعیت روستایی با ۰/۷ درصد کاهش به ۱۹/۹ میلیون نفر رسید. به این ترتیب، ضریب شهرنشینی در سال مذکور با ۰/۴ واحد درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۷۶/۷ درصد رسید. در سال مذکور، نسبت جنسی جمعیت که تعداد مردان به ازای هر یکصد نفر جمعیت زن را نشان می‌دهد برابر ۱۰۱/۹ بود.

برآوردهای مرکز آمار ایران برای سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد تعداد خانوارهای شهری کشور با ۲/۱ درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۲۱/۲ میلیون خانوار رسیده و طی همین مدت، تعداد خانوارهای روستایی و غیر ساکن با کاهش ۰/۲ درصدی رقم ۶/۰ میلیون خانوار را ثبت نموده است. بیشترین رشد تعداد خانوار در مناطق شهری به استان‌های بوشهر، سیستان و بلوچستان و هرمزگان به ترتیب به میزان ۴/۲، ۳/۹ و ۳/۷ درصد و بیشترین کاهش تعداد خانوار در مناطق روستایی به استان‌های کرمانشاه، اصفهان و قزوین به ترتیب به میزان ۳/۶، ۲/۳ و ۲/۱ درصد اختصاص داشت. در استان تهران، افزایش تعداد خانوارهای شهری و کاهش تعداد خانوارهای روستایی به ترتیب به میزان ۱/۶ و ۰/۹ درصد در مقایسه با سال ۱۴۰۱ بود.

براساس آمار سازمان ثبت احوال کشور، تعداد موالید ثبت شده در سال ۱۴۰۲ معادل ۱۰۵۸/۰ هزار نفر بود که در مقایسه با سال قبل از آن ۱/۶ درصد کاهش داشت. با توجه به تعداد وفات ثبت شده به میزان ۴۴۲/۲ هزار نفر، در این سال ۶۱۵/۸ هزار نفر به جمعیت کشور (بدون در نظر گرفتن میزان مهاجرت) اضافه شد. نسبت جنسی (مردان به زنان) حاصل از ثبت رویداد وفات در سال ۱۴۰۲ برابر با ۱۲۴/۱ بود که در مقایسه با نسبت سال قبل از آن (۱۳۰/۵) کاهش نشان می‌دهد. در این سال، تعداد وفات ثبت شده در مقایسه با سال ۱۴۰۱ معادل ۵/۶ درصد افزایش یافت.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

درصد (معادل ۲۵۹/۰ هزار نفر) در مقایسه با سال قبل از آن افزایش یافت. همچنین، توزیع منطقه‌ای جمعیت فعال نشان می‌دهد در این سال، ۲۰/۴ میلیون نفر در مناطق شهری و ۶/۲ میلیون نفر در مناطق روستایی در بازار کار حضور داشتند.

در سال ۱۴۰۲، نرخ مشارکت با ۰/۴ واحد درصد افزایش در مقایسه با سال ۱۴۰۱ به ۴۱/۳ درصد رسید. در این دوره، نرخ مشارکت در مناطق شهری با ۰/۵ واحد درصد و در مناطق روستایی با ۰/۲ واحد درصد افزایش به ترتیب به ارقام ۴۰/۸ و ۴۲/۹ درصد رسید. نرخ مشارکت اقتصادی مردان و زنان نیز با افزایش‌های ۰/۲ و ۰/۶ واحد درصدی در مقایسه با سال ۱۴۰۱ به ترتیب ارقام ۶۸/۴ و ۱۴/۲ درصد را در سال ۱۴۰۲ به ثبت رساندند.

بر اساس گزارش مرکز آمار ایران از نتایج آمارگیری نیروی کار، در سال ۱۴۰۲ در مجموع ۱۴/۷ میلیون نفر از جمعیت کشور فارغ‌التحصیل یا در حال تحصیل در دوره‌های عالی بودند. از این تعداد ۷/۹ میلیون نفر فعال و ۶/۷ میلیون نفر غیر فعال بودند. به عبارت دیگر، نرخ مشارکت در جمعیت دارای تحصیلات دانشگاهی ۵۴/۱ درصد بود که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ معادل ۱/۰ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

۹-۲-۲- تقاضای نیروی کار

در سال ۱۴۰۲، جمعیت شاغل کشور با ۳/۳ درصد (معادل ۷۷۴/۴ هزار نفر) افزایش نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۲۴/۵ میلیون نفر رسید. در این سال، بیشترین میزان مشاغل جدید معادل ۴۷۳/۸ هزار نفر در بخش خدمات ایجاد شد و تعداد کل شاغلان این بخش از اقتصاد را به ۱۲/۷ میلیون نفر رساند. تعداد شاغلان بخش‌های صنعت و کشاورزی نیز به ترتیب با ایجاد ۲۸۸/۳ و ۹/۲ هزار شغل جدید به ۸/۳ و ۳/۵ میلیون نفر افزایش یافت.^(۱) بررسی تحولات اشتغال به تفکیک بخش‌های اقتصادی طی دوره ۱۴۰۲-۱۴۰۱ نشان می‌دهد سهم بخش‌های خدمات و

۱- اختلاف سرجمع تغییرات اشتغال به تفکیک بخش‌های اقتصادی و کل تغییرات اشتغال، به مشاهدات اظهار نشده مربوط می‌شود.

(هزار نفر) جدول ۹-۱- آمارهای حیاتی جمعیت

	سال			درصد تغییر	
	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲
تعداد موالید	۱۱۱۶/۲	۱۰۷۵/۲	۱۰۵۸/۰	-۳/۷	-۱/۶
تعداد وفات	۵۴۴/۵	۴۱۸/۷	۴۴۲/۲	-۲۳/۱	۵/۶

ماخذ: سازمان ثبت احوال کشور

۹-۲-۲- بازار کار

بازار کار فضای تعامل میان کارفرمایان (تقاضا برای نیروی کار) و کارجویان (عرضه نیروی کار) است. در این فضا، افراد در ازای دریافت دستمزد یا حقوق، مهارت‌ها، زمان و تخصص خود را در اختیار سازمان‌ها یا افراد دیگر قرار می‌دهند. مهم‌ترین شاخص‌های بازار کار در سمت عرضه، جمعیت فعال و نرخ مشارکت و در سمت تقاضا، ظرفیت اشتغال ایجاد شده از سوی بخش‌های مختلف اقتصادی کشور است و جمعیت بیکار و نرخ بیکاری حاصل برآیند دو سمت عرضه و تقاضای بازار می‌باشد. بازار کار از سمت عرضه تحت تاثیر ساختار جمعیتی به‌ویژه جمعیت بالای ۱۵ سال و عوامل اقتصادی بوده و از سمت تقاضا غالباً متأثر از شرایط حاکم بر فضای اقتصادی است. بنابراین، تصمیمات اتخاذ شده توسط نیروی کار و کارفرمایان تحولات بازار کار را رقم می‌زند. بیکاری ساختاری ناشی از عدم تطابق بین مهارت‌های فارغ‌التحصیلان و نیازهای واقعی صنایع، بالا بودن نرخ اشتغال ناقص، پایین بودن نرخ مشارکت زنان و عدم تعدیل دستمزدها معادل تورم از چالش‌های بازار کار کشور محسوب می‌شوند.

۹-۲-۱- عرضه نیروی کار

براساس گزارش نتایج طرح آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۲، جمعیت در سن کار (۱۵ ساله و بیشتر) با ۱/۲ درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۶۴/۶ میلیون نفر رسید. در این سال، جمعیت فعال اقتصادی ۲۶/۶ میلیون نفر بود که در مقایسه با سال قبل از آن ۲/۲ درصد (معادل ۵۷۳/۵ هزار نفر) رشد نشان می‌دهد. بررسی تغییرات جمعیت فعال در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از آن نشان می‌دهد جمعیت فعال مردان و زنان به ترتیب ۱/۴ درصد (معادل ۳۱۴/۵ هزار نفر) و ۶/۰

فصل ۹ تحولات بازار کار و نیروی انسانی

افزایش یافت و از ۱۵/۴ درصد در سال ۱۴۰۱ به ۱۶/۰ درصد در سال ۱۴۰۲ رسید.

بررسی تغییرات اشتغال برحسب مناطق جغرافیایی در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد، تعداد شاغلان در مناطق شهری به میزان ۷۱۴/۵ هزار نفر (معادل ۴/۰ درصد) و در مناطق روستایی ۵۹/۹ هزار نفر (معادل ۱/۰ درصد) افزایش داشت. بیشترین افزایش تعداد شاغلان در مناطق شهری و روستایی در بخش خدمات به ترتیب به میزان ۴۱۷/۹ و ۵۵/۹ هزار شغل بود.

صنعت از موجودی اشتغال کشور با افزایش‌های به ترتیب، ۰/۳ و ۰/۱ واحد درصد به ۵۱/۹ و ۳۳/۷ درصد رسید. در مقابل، سهم بخش کشاورزی از موجودی اشتغال کشور با ۰/۴ واحد درصد کاهش به ۱۴/۴ درصد تقلیل یافت.

در سال ۱۴۰۲، تفکیک شاغلان کشور برحسب جنسیت نشان می‌دهد تعداد ۵۱۹/۳ هزار شغل (معادل ۲/۶ درصد) به اشتغال مردان و ۲۵۵/۱ هزار شغل (معادل ۷/۰ درصد) به اشتغال زنان افزوده شد. بدین ترتیب سهم شاغلان زن از کل اشتغال کشور

جدول ۹-۲- تحول جمعیت و بازار کار

(هزار نفر- درصد)

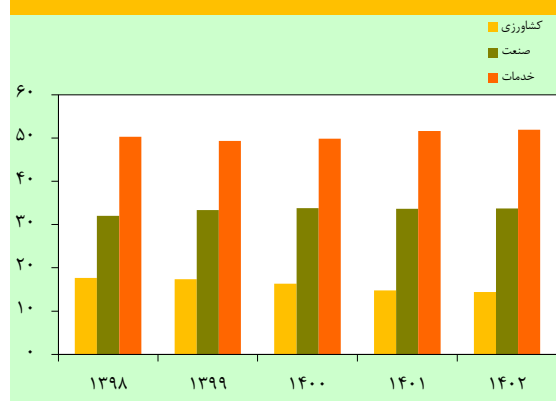
درصد تغییر (۱)	سال			
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	
۱/۲	۱/۲	۶۴۵۵۲	۶۳۷۹۴	۶۳۰۶۶
۲/۲	۰/۹	۲۶۶۳۸	۲۶۰۶۵	۲۵۸۲۲
۳/۳	۱/۱	۲۴۴۹۰	۲۳۷۱۶	۲۳۴۴۷
-۸/۶	-۱/۱	۲۱۴۸	۲۳۴۹	۲۳۷۵
۰/۴	۰/۰	۴۱/۳	۴۰/۹	۴۰/۹
-۰/۹	-۰/۲	۸/۱	۹/۰	۹/۲
-۱/۰	-۰/۲	۸/۷	۹/۷	۹/۹
-۰/۹	-۰/۲	۵/۸	۶/۷	۶/۹
-۱/۱	-۰/۲	۶/۶	۷/۷	۷/۹
-۰/۸	-۰/۲	۱۵/۰	۱۵/۸	۱۶/۰
-۱/۴	-۱/۱	۲۱/۲	۲۲/۶	۲۳/۷
-۱/۸	-۱/۶	۲۲/۷	۲۴/۵	۲۶/۱
-۰/۶	۰/۱	۱۷/۱	۱۷/۷	۱۷/۶
-۱/۱	-۰/۲	۱۵/۲	۱۶/۳	۱۶/۵
-۱/۲	-۰/۳	۱۶/۱	۱۷/۳	۱۷/۶
-۰/۹	۰/۱	۱۱/۹	۱۲/۸	۱۲/۷

ماخذ: مرکز آمار ایران
۱- تغییرات نرخ‌های بیکاری و مشارکت برحسب واحد درصد می‌باشند.

۹-۲-۳- بیکاری

در سال ۱۴۰۲، جمعیت بیکار با کاهش ۲۰۰/۸ هزار نفری (معادل ۸/۶ درصد) نسبت به سال قبل از آن به رقم ۲/۱ میلیون نفر رسید. بر این اساس، نرخ بیکاری با ۰/۹ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل رقم ۸/۱ درصد را ثبت نمود. در این سال، نرخ بیکاری مردان با ۱/۱ واحد درصد کاهش نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۶/۶ درصد و طی همین مدت، نرخ بیکاری زنان با کاهش ۰/۸ واحد درصدی به ۱۵/۰ درصد رسید.

نمودار ۹-۱- سهم اشتغال بخش‌های مختلف اقتصادی (درصد)

۹-۲-۴- تسهیلات اعطا شده برای ایجاد اشتغال

رقم کل اعتبارات مصوب جهت طرح‌های اشتغال‌زایی در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ معادل ۱۰۰۰ هزار میلیارد ریال بود که از این میزان ۵۰۰ هزار میلیارد ریال بابت ایجاد اشتغال و توسعه فناوری و با معرفی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به کسب و کارهای نوآور و همچنین بابت ایجاد اشتغال و توسعه فناوری و با معرفی صندوق نوآوری و شکوفایی به شرکت‌های دانش‌بنیان در نظر گرفته شده بود. همچنین، معادل ۵۰۰ هزار میلیارد ریال از اعتبارات مصوب نیز مربوط به تسهیلات اشتغال مددجویان نهادهای حمایتی بود. بررسی عملکرد قانون بودجه نشان می‌دهد در مجموع ۶۶۱ هزار میلیارد ریال تسهیلات اشتغال‌زایی به موارد مذکور پرداخت شده است.

همچنین، در سال ۱۴۰۲ معادل ۵۰ هزار میلیارد ریال منابع اشتغال در چارچوب قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی در نظر گرفته شد؛ که از این رقم معادل ۳۹/۵ هزار میلیارد ریال تسهیلات به متقاضیان اشتغال خانگی تخصیص یافت.

۹-۲-۵- عملکرد صندوق بیمه بیکاری

در سال ۱۴۰۲، تعداد مقرری‌گیران بیمه بیکاری ۱۴۵/۶ هزار نفر بود که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ حدود ۱۱/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد. تعداد بیمه‌شدگانی که در سال مذکور، به جمع مشمولان صندوق بیمه بیکاری اضافه شدند، با کاهش ۶/۱ درصدی به ۱۵۳/۴ هزار نفر رسید. بنابراین، تعداد بیمه‌شدگانی که در سال ۱۴۰۲ از مقرری بیمه بیکاری استفاده کردند، ۳۱۸/۵ هزار نفر بود که نسبت به سال ۱۴۰۱ به میزان ۵/۷ درصد کاهش نشان می‌دهد.^(۱) مقایسه این رقم با جمعیت بیکار سال ۱۴۰۲ (۲۱۴۸/۱ هزار نفر) نشان می‌دهد ۱۴/۸ درصد از جمعیت بیکار از این امکان بهره‌مند شدند.

۱- تعداد استفاده‌کنندگان در هر سال عبارت است از مجموع مقرری‌های برقرار شده در همان سال به علاوه مقرری‌گیران باقی‌مانده در پایان سال قبل.

بررسی نرخ بیکاری برحسب مناطق جغرافیایی در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد، نرخ بیکاری در مناطق شهری ۸/۷ درصد و در مناطق روستایی ۵/۸ درصد بود که در مقایسه با ارقام سال ۱۴۰۱ به ترتیب ۱/۰ و ۰/۹ واحد درصد کاهش نشان می‌دهند. خشکسالی و کاهش سطح منابع آبی تجدیدناپذیر در دشت‌های کشور، مهم‌ترین عامل مهاجرت کارجویان روستایی به مناطق شهری بوده و این موضوع از دلایل بالاتر بودن نرخ بیکاری شهری نسبت به نرخ بیکاری روستایی به شمار می‌رود.

در سال ۱۴۰۲، نرخ بیکاری جوانان در گروه سنی ۱۵-۲۴ ساله در مقایسه با سال ۱۴۰۱ با ۱/۴ واحد درصد کاهش به ۲۱/۲ درصد رسید. نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله نیز با کاهش ۱/۱ واحد درصدی به ۱۵/۲ درصد رسید. در این سال، نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله در مناطق شهری با ۱/۸ واحد درصد کاهش به ۲۲/۷ درصد رسید؛ در مناطق روستایی نیز این نرخ با ۰/۶ واحد درصد کاهش رقم ۱۷/۱ درصد را ثبت کرد. در گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله، نرخ بیکاری در مناطق شهری با ۱/۲ واحد درصد کاهش به ۱۶/۱ درصد و در مناطق روستایی با ۰/۹ واحد درصد کاهش به ۱۱/۹ درصد رسید.

توزیع نرخ بیکاری برحسب استان‌های کشور در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد استان سیستان و بلوچستان با ۱۲/۴ درصد بالاترین و استان خراسان جنوبی با ۵/۷ درصد، پایین‌ترین نرخ بیکاری را داشتند. بر این اساس، تفاوت بین بیشترین و کمترین نرخ بیکاری در استان‌های کشور در سال ۱۴۰۲ معادل ۶/۷ واحد درصد بود که در مقایسه با رقم ۸/۹ واحد درصدی سال ۱۴۰۱ کاهش داشت؛ تفاوت قابل ملاحظه وضعیت بیکاری در بین استان‌های کشور نشانه‌ای از توسعه نامتوازن اقتصادی است. از این رو توجه به ویژگی‌های منطقه‌ای و مباحث آمایش سرزمین در تدوین سیاست‌های اشتغال‌زایی اهمیت ویژه‌ای دارد. مقایسه نرخ بیکاری استان‌های کشور در سال ۱۴۰۲ با سال قبل از آن نشان می‌دهد که در ۷ استان از ۳۱ استان کشور نرخ بیکاری افزایش و در بقیه استان‌ها کاهش یافته است.

به نسبتی بسیار کمتر از تورم سال قبل از آن افزایش یافته و در نتیجه قدرت خرید اقشار کارگر و کارمند کاهش یافته است.

۳-۹ آموزش

در خصوص نظام آموزشی هر کشور انتظار می‌رود علاوه بر پرورش استعدادها و توانمندی‌های فردی، رشد فکری و شناختی و تقویت خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموزان و دانشجویان، کارکردهای اقتصادی نظیر آماده‌سازی نیروی انسانی برای ورود به بازار کار، توسعه سرمایه انسانی، ارتقای بهره‌وری و تربیت نیروی کار متخصص نیز داشته باشد. با شناخت مناسب از مزیت‌های نسبی و برنامه‌ریزی صحیح آموزشی می‌توان نیروی انسانی پویاتری را جهت تسریع توسعه اقتصادی به کار گرفت. همچنین، امکانات آموزشی عمومی مناسب باعث کاهش فقر فرهنگی و اقتصادی شده و زمینه را برای بروز استعدادهای افراد جامعه فراهم می‌نماید.

۳-۱- آموزش و پرورش عمومی

در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲، تعداد کل دانش‌آموزان^(۱) با ۰/۹ درصد افزایش نسبت به سال تحصیلی قبل از آن به ۱۷/۴ میلیون نفر رسید. در این سال، تعداد دانش‌آموزان مقطع ابتدایی در مقایسه با سال تحصیلی قبل از آن ۱/۵ درصد، تعداد دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول ۲/۴ درصد، تعداد دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم ۱/۹ درصد و تعداد دانش‌آموزان پیش‌دبستانی ۱۳/۶ درصد افزایش یافت؛ اما تعداد دانش‌آموزان بزرگسال در مقایسه با سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ با کاهش ۳۴/۱ درصدی مواجه بود.

در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲، حدود ۴۷/۸ درصد از دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه دوم و ۳۱/۸ درصد از دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه دوم در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش مشغول به تحصیل بودند. این آمار در مقایسه با آمار دانش‌آموزان پسر (معادل ۴۴/۸ درصد) و دختر (معادل ۲۹/۲ درصد) در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ افزایش نشان می‌دهد. با توجه به ارتباط مستقیم رشته‌های فنی با بازار کار و

۱- شامل دانش‌آموزان دوره‌های پیش‌دبستانی، ابتدایی، متوسطه اول، متوسطه دوم (نظری، فنی و حرفه‌ای و کاردانش) و بزرگسالان می‌باشد.

جدول ۹-۳- عملکرد صندوق بیمه بیکاری (هزار نفر)

درصد تغییر	سال	
	۱۴۰۲	۱۴۰۱
تعداد مقرری‌بگیران	۱۶۵/۱	۱۴۵/۶
تعداد برقراری مقرری	۱۶۳/۴	۱۵۳/۴
تعداد موارد قطع مقرری	۱۷۲/۶	۱۷۳/۰

ماخذ: سازمان تامین اجتماعی

در سال ۱۴۰۲، مقرری ۱۷۳/۰ هزار نفر از مشمولان صندوق بیمه بیکاری قطع شد. معادل ۵۶/۱ درصد به دلیل اتمام مدت استحقاق، ۳۳/۹ درصد به دلیل اشتغال مجدد و ۱۰/۰ درصد باقی‌مانده به دلایلی از جمله بازنشستگی، ازکارافتادگی، فوت یا عدم شرکت در کلاس‌های فنی و حرفه‌ای و ... از ردیف مقرری‌بگیران حذف شدند.

براساس قانون کار، مدت پرداخت مقرری حداقل ۶ ماه و حداکثر ۵۰ ماه از اولین روز بیکاری می‌باشد. طبق آمار ارائه شده، مقرری پرداختی برحسب نفر-ماه در سال ۱۴۰۲ با ۹/۰ درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن به ۱۸۳۱/۵ هزار ریال رسید.

جدول ۹-۴- توزیع علل قطع مقرری بیمه بیکاری

سایر	تعداد کل قطع مقرری	استفاده از اشتغال	
		حداکثر مدت	مجدد
۱۴۰۱	هزار نفر	۱۷۲/۶	۱۰۱/۸
سهام (درصد)		۱۰۰/۰	۵۹/۰
۱۴۰۲	هزار نفر	۱۷۳/۰	۹۷/۰
سهام (درصد)		۱۰۰/۰	۵۶/۱

ماخذ: سازمان تامین اجتماعی

۹-۲-۶- دستمزد و حقوق

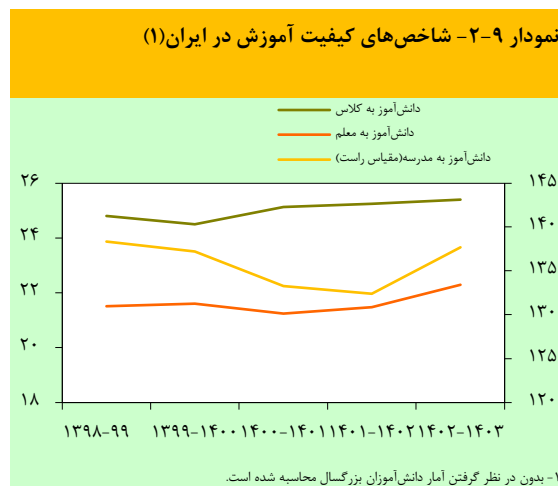
طبق مصوبه شورای عالی کار، حداقل دستمزد ماهانه (۳۰ روزه) کارگران در سال ۱۴۰۲ با ۲۷/۰ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن ۵۳/۱ میلیون ریال تعیین شد. همچنین، طبق قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور، حداقل حکم کارگزینی حقوق‌بگیران دولت با ۲۵/۰ درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۷۰/۰ میلیون ریال رسید و ضریب حقوق کارکنان دولت با ۲۰/۰ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن معادل ۴۰۲۴ ریال تعیین شد. مقایسه میزان افزایش حداقل حقوق کارگران و کارمندان دولت با تورم سال ۱۴۰۱ (معادل ۵۳/۱ درصد) نشان می‌دهد که حقوق و دستمزدها

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

تحصیلی قبل از آن به ۲۳۵۸/۹ هزار نفر و سهم دانش‌آموزان مدارس غیر دولتی در کل دانش‌آموزان با ۰/۸ واحد درصد افزایش نسبت به دوره قبل از آن به ۱۴/۸ درصد رسید.

در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳، تعداد مدارس کشور با ۲/۱ درصد کاهش نسبت به سال تحصیلی قبل از آن به ۱۲۲/۴ هزار دستگاه رسید. در این سال، تعداد کلاس‌ها نیز با ۱/۷ درصد افزایش به ۶۶۷/۱ هزار باب رسید. کادر آموزشی کل کشور نیز به ۷۶۰/۴ هزار نفر رسید که در مقایسه با سال قبل از آن به میزان ۱/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد. شاخص نسبت دانش‌آموز به مدرسه (بدون احتساب بزرگسالان) به ۱۳۸/۵ نفر رسید که در مقایسه با رقم ۱۳۲/۴ در سال ۱۴۰۱ افزایش داشت. شاخص نسبت دانش‌آموز به معلم با ۰/۸ واحد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۲۲/۳ نفر رسید. در این سال، شاخص نسبت دانش‌آموز به کلاس با ۰/۲ واحد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۲۵/۴ نفر رسید.

همچنین جهت‌گیری سیاست‌های آموزش و پرورش در توسعه مدارس فنی و حرفه‌ای و کاردانش، در سال‌های اخیر تمایل دانش‌آموزان به تحصیل در این رشته‌ها افزایش داشته است.

در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳، تعداد دانش‌آموزان مدارس غیر دولتی با ۷/۵ درصد افزایش در مقایسه با سال

جدول ۵-۹- دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی برحسب جنس

(هزار نفر)

درصد تغییر	۱۴۰۲-۱۴۰۳		۱۴۰۱-۱۴۰۲		
	پسر	دختر	پسر	دختر	
ابتدایی	۴۷۳۵/۹	۴۴۷۳/۸	۴۶۶۶/۱	۴۴۱۱/۸	
متوسطه اول	۱۹۴۴/۸	۱۸۵۹/۲	۱۹۰۵/۴	۱۸۰۹/۶	
متوسطه دوم	۱۴۶۳/۵	۱۴۹۴/۲	۱۴۵۴/۷	۱۴۴۸/۲	
جمع	۸۱۴۴/۲	۷۸۲۷/۱	۸۰۲۶/۲	۷۶۶۹/۶	

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

جدول ۶-۹- ترکیب دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی در مناطق شهری و روستایی

(درصد)

۱۴۰۲-۱۴۰۳		۱۴۰۱-۱۴۰۲		
مناطق روستایی	مناطق شهری	مناطق روستایی	مناطق شهری	
۲۶/۹	۷۳/۱	۲۷/۷	۷۲/۳	ابتدایی
۲۱/۶	۷۸/۴	۲۲/۲	۷۷/۸	متوسطه اول
۱۰/۴	۸۹/۶	۱۰/۷	۸۹/۳	متوسطه دوم
۲۲/۶	۷۷/۴	۲۳/۳	۷۶/۷	جمع

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

جدول ۷-۹- دانش‌آموزان مدارس غیر دولتی در مقاطع مختلف تحصیلی

درصد تغییر		سهم در کل دانش‌آموزان (درصد)		تعداد (هزار نفر)	
۱۴۰۲-۱۴۰۳	۱۴۰۱-۱۴۰۲	۱۴۰۲-۱۴۰۳	۱۴۰۱-۱۴۰۲	۱۴۰۲-۱۴۰۳	۱۴۰۱-۱۴۰۲
۶/۸	۱۶/۰	۱۶/۰	۱۵/۲	۱۴۷۴/۲	۱۳۸۰/۷
۱۱/۸	۱۵/۸	۱۳/۲	۱۲/۱	۵۰۰/۶	۴۴۷/۷
۵/۰	۱۲/۰	۱۳/۰	۱۲/۶	۳۸۴/۱	۳۶۵/۹
۷/۵	۱۵/۳	۱۴/۸	۱۴/۰	۲۳۵۸/۹	۲۱۹۴/۳

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

۹-۳-۲- آموزش عالی

دانشجویان مرد نسبت به سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ با کاهش ۰/۳ درصدی همراه بود. بررسی دانشجویان به تفکیک جنسیت و رشته تحصیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ نشان می‌دهد در رشته‌های «بازرگانی، علوم اداری و حقوق»، «فناوری اطلاعات و ارتباطات»، «مهندسی، ساخت و تولید» و «خدمات» تعداد دانشجویان مرد نسبت به زن بیشتر است. همچنین، در رشته‌های «علوم انسانی و هنر»، «علوم اجتماعی، روزنامه‌نگاری و اطلاع‌رسانی»، «علوم تجربی، ریاضی و آمار»، «علوم تربیتی»، «بهداشت» و «کشاورزی، جنگلداری، ماهیگیری و دامپزشکی» عمده دانشجویان را زنان تشکیل می‌دهند.

در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲، تعداد دانشجویان کشور (دولتی و غیر دولتی) با ۰/۲ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۳۳۵۴/۸ هزار نفر رسید. در این سال تحصیلی، تعداد دانشجویان آموزش عالی دولتی با ۱/۹ درصد کاهش نسبت به سال تحصیلی قبل از آن به ۲۰۴۸/۲ هزار نفر رسید؛ اما تعداد دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی با ۳/۶ درصد افزایش طی این دوره رقم ۱۳۰۶/۶ هزار نفر را ثبت نمود. در این سال، تعداد دانشجویان زن و مرد آموزش عالی دولتی به ترتیب، ۱/۶ و ۲/۲ درصد کاهش یافت. در خصوص دانشگاه آزاد اسلامی تعداد دانشجویان زن ۷/۶ درصد افزایش یافت؛ اما تعداد

جدول ۹-۸- کل دانشجویان کشور

(هزار نفر)

	سال تحصیلی		درصد تغییر		سهم (درصد)	
	۱۴۰۱-۱۴۰۲	۱۴۰۲-۱۴۰۳	۱۴۰۱-۱۴۰۲	۱۴۰۲-۱۴۰۳	۱۴۰۱-۱۴۰۲	۱۴۰۲-۱۴۰۳
آموزش عالی دولتی (۱)	۲۰۸۷/۵	۲۰۴۸/۲	-۲/۴	-۱/۹	۶۲/۳	۶۱/۱
زن	۱۰۶۰/۴	۱۰۴۳/۳	-۱/۳	-۱/۶	۳۱/۷	۳۱/۱
مرد	۱۰۲۷/۱	۱۰۰۴/۹	-۳/۵	-۲/۲	۳۰/۷	۳۰/۰
دانشگاه آزاد اسلامی	۱۲۶۱/۸	۱۳۰۶/۶	۴/۶	۳/۶	۳۷/۷	۳۸/۹
زن	۶۱۲/۲	۶۵۸/۸	۷/۸	۷/۶	۱۸/۳	۱۹/۶
مرد	۶۴۹/۶	۶۴۷/۸	۱/۸	-۰/۳	۱۹/۴	۱۹/۳
جمع	۳۳۴۹/۳	۳۳۵۴/۸	۰/۱	۰/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانشگاه آزاد اسلامی

۱- شامل دانشجویان دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، پیام نور، جامع علمی- کاربردی، فرهنگیان، فنی و حرفه‌ای، سایر دستگاه‌های اجرایی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و موسسات آموزش عالی غیر دولتی- غیر انتفاعی می‌باشد.